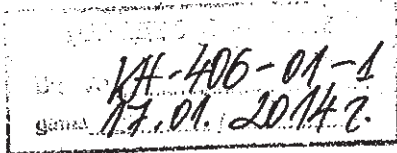

**АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

1527 София, ул. Тракия №15
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

Изм. № 072/16.01.2014 г.

ДО

**ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА НА
42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

На Ваш изх. № КН-353-09-71/ 03.12.2013 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДОБРЕВА,

Приложено Ви изпращаме становище по проект на закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г. и проект на закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354-01-76, внесен от Милена Дамянова и група народни представители на 12.11.2013 г.

Предлагаме на Вашето внимание нашите коментари и предложения за прецизиране на някои от текстовете в законопроекта, като се надяваме, че те ще бъдат взети под внимание и ще бъдат включени във финалния вариант на законопроекта.

Приложение: съгласно текста.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА
ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

1527 София, ул. Тракия №15
тел./факс: (02) 963 37 52, 963 37 56
e-mail: bica@bica-bg.org
www.bica-bg.org

СТАНОВИЩЕ

по проект на закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г. и проект на закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354-01-76, внесен от Милена Дамянова и група народни представители на 12.11.2013 г.

Подкрепяме като цяло проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354.01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г. със следните мотиви:

Предложеният от вносителите проект е по-изчистен и ясен терминологично, няма императивни, нито дискриминационни нововъведения за разлика от проекта, внесен от Милена Дамянова и група народни представители. Считаме, че процеса на валидиране е описан изчерпателно в предложението, като самото валидиране следва да се обособи в отделна точка. Приемаме също предложенията за създаване на нова ал. 6 в чл. 8 и нова ал. 4 в чл. 9 с визираните редакции. В тази връзка считаме, че в чл. 9 следва да се създаде и нова ал. 5 със следното съдържание:

„(5) Право за осъществяване на обучение чрез работа (дуално обучение) за придобиване на професионална квалификация по професия или част от професия имат институции, предоставящи професионално образование и/или обучение с работодатели въз основа на сключен договор между тях.“

Не подкрепяме като цяло проекта на закон за изменение и допълнение на Закона за професионално образование и обучение № 354.01-76, внесен от Милена Дамянова и група народни представители на 12.11.2013 г. със следните мотиви:

1. В предложението не се говори за институции, предлагащи професионално образование и обучение, а за професионални гимназии, което автоматично изключва участието на останалите институции;
2. Не приемаме създаването на нова юридическа форма на взаимодействие на браншови организации и МОН, под която форма ще се предоставя практическо обучение на ученици и обучаеми (разбираме като възрастни) в центровете за професионално обучение. Създава се нова форма на обединение за предоставяне на практическо обучение, което обучение ще се провежда в Центровете за професионално образование (ЦПО). Това е неприемливо поради:

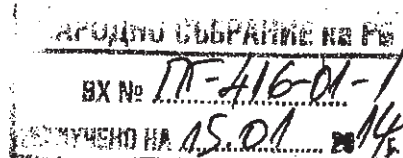
- Нито един ЦПО няма да допусне практическото обучение в центъра да се извършва от външна организация, било то и указаното обединение.
 - За нас е неясен смисъла на обединение между браншовите организации и МОН, с цел предоставяне на практическо обучение. И двете страни нямат капацитета да предоставят такова обучение. В случай че се цели повишаване на качеството на практическото обучение, то обединението следва да е между работодател, работещ в дадена професионална област и обучителна институция, подобно на дуалното обучение.
 - Така предложен текстът е лобистки и цели обслужване с цел приходи за МОН и браншовите организации.
3. В чл. 49а се предлага ресурсното осигуряване на институциите, предоставящи професионално образование и обучение думата „материални“ да се замени със „собствена материална база“. По наше мнение това създава възможност за императивно въвеждане на задължение, което ще елиминира голяма част от доставчиците на услуги от пазара на тези услуги, в т.ч. и ЦПО. В този смисъл категорично не приемаме направеното предложение за „собствена материална база“. Считаме, че направеното предложение е недопустима намеса в организацията на работа на обучителните институции, които не са обезпечени с делегирани бюджети, като това ги поставя в неравностойна позиция на пазара. Обръщаме внимание, че наличието на собствена материална база не е критерий за високо качество. Явен пример за това е отливът на ученици от много добре обезпечени с материална база училища.
 4. Подобни императивни намерения се визират и в предложените текстове в чл. 5б, нови т. 8, където е записано, че работодателите „осигуряват“ условия за провеждане на практическата част на дуалното обучение в предприятията. Същото се отнася и за текста, че „обучението по чл. 5, ал. 4, т. 1 се финансира от работодателя“. Всъщност вносителите предлагат да има дуално обучение, което да се провежда единствено по договор между професионална гимназия и работодател, като работодателят не само осигурява базата за практическо обучение, но и заплаща самото обучение.
 5. Направено е и предложение за подновяване на лицензията на всеки 5 години, под предтекст, че се налага актуализиране на плановете и програмите за обучение. Считаме това за недопустимо, защото актуализиране понастоящем се прави перманентно. Целта на предложението вероятно е да се събират пари регулярно, на всеки 5 години, при подновяване на лицензията. Всяка обучителна институция актуализира своите планове и програми и тяхното съдържание при необходимост и в съответствие с наложителни външни фактори, свързани с конкретната професия.
 6. В предложението се прави опит да се инкорпорират норми не на систематичното им място по отношение на ученици със специални образователни потребности. Това е неприемливо допълнително разграничаване, при положение, че е разписана специална глава за тези ученици.
 7. Вносителите предлагат да се закрийт центровете за квалификация на обучаващите и на тяхно място да се открият едни нови формирования – центрове за нови знания, които да са юридически обединения между МОН и браншовите организации, за обучение на ученици и обучаеми по практика в центровете за професионално обучение. Това не осигурява яснота относно

ролята на конкретния работодател, с конкретната му материална база, с конкретния му ресурс от специалисти – професионалисти, нито относно ползата за конкретния работодател. Нито МОН, нито браншовата организация могат да провеждат практическо обучение. Тази функция може да се осъществи единствено от работодателите, по причина, че само те разполагат с непрестанно модернизиращ и адекватен ресурс.

8. С внесеното предложение се въвежда реформа в сферата на образованието и обучението, като се въвеждат „единици резултати от кредити“. Това като намерение е удачно, но в състоянието, при което системата не е готова да ги въведе, ще настъпи хаос.
9. Не приемаме също предложението за отпадане на степените на образование, като и изключването на възможността на учениците да се обучават по индивидуален план, което е различно по същество от придобиването на знания, умения и компетентности чрез работа, натрупване на практически опит или самостоятелно учене. Докато терминът „индивидуална подготовка“ не изключва гореизброените възможности.
10. На последно, но не по значение място, считаме, че създаването на програма Ж е излишно, тъй като дуалното образование или обучение може да се провежда по всички съществуващи до момента рамкови програми, като отправната точка е конкретната професия.

Deutsch-Bulgarische
Industrie- und Handelskammer
Германо-Българска
индустриално-търговска камара

Ausg. Nr./Изх. №: 6/ 15.01.2014

✓ ДО
Г-ЖА ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
42^{РО} НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ПАРЛАМУНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
42^{РО} НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
МИНИСТЪР НА
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ДРАГОМИР СТОЙНЕВ
МИНИСТЪР НА
ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, 15.01.2014 г.

Относно: изменения и допълнения в Закона за професионалното образование и обучение

Deutsch-Bulgarische Industrie- und Handelskammer (АНК)
F. J. Curie Str. 25 A
BG-1113 Sofia
Tel.: (00359 2) 8163010 / Fax: (00359 2) 8163019
E-Mail: info@ahk.bg / Internet: <http://bulgarien.ahk.de>
Beschluss Nr. 1/12.03.2004 des Sofioter Stadtgerichts,
Firmenakte Nr. 824/2004

Германо- Българска индустриално- търговска камара
ул. Фредерик Жолио Кюри 25 А
1113 София, България
Тел.: (00359 2) 8163010 / Факс: (00359 2) 8163019
E-Mail: info@ahk.bg / интернет: <http://bulgarien.ahk.de>
Решение № 1/12.03.2004 г. на Софийски градски съд,
фирмено дело № 824/2004 г

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С огромен интерес следим процедурата по приемането на измененията и допълненията в Закона за професионалното образование и обучение. Приветстваме актуализацията на закона и включването в него и на елементи на дуалната система за професионално обучение в България. В немскоговорящите страни необходимите законодателни и структурни особености и рамкови условия за прилагане и утвърждаване на дуалното обучение са търпели развитие в продължение на десетилетия, дори столетия. Затова страни като САЩ, Китай или Испания се обръщат към Германия за съдействие при въвеждането на елементи на дуалната система.

За успеха на дуалното професионално обучение е крайно необходимо да се създаде съответстваща законодателна рамка. Ние препоръчваме още по време на законодателната процедура да се привлече чуждестранна експертиза, за да се създаде подходяща законодателна рамка. Германско-Българската индустриално-търговска камара е готова да окаже съдействие при осигуряването на германски експерти от Асоциацията на германските индустриално-търговски камари (DIN) и мрежата на германските индустриално-търговски камари (IHK), Германското дружество за международно сътрудничество (GIZ) и Германския федерален институт за професионално обучение (BIBB).

Трябва още сега да се предвиди, че за успешното въвеждане на елементи на дуалната система е необходимо участието на координиращи инстанции на ниво работодатели. Поради липсата на икономически структури на настоящия етап това може да се реализира чрез образователни клъстери, които да се създадат от предприятията или съответните камари и съюзи и които да бъдат финансирани с публични средства.

За допълнителни въпроси и бъдещо сътрудничество сме на Ваше разположение.

С уважение,

Д-р Митко Василев
Главен управител
ГБИТК

Андреас Шефер
Зам. Управител
ГБИТК

д-р Любов Попова
Председател на спец. комисия
за професионално обучение
към ГБИТК

Deutsch-Bulgarische Industrie- und Handelskammer (AHK)
F. J. Curie Str. 25 A
BG-1113 Sofia
Tel.: (00359 2) 8163010 / Fax: (00359 2) 8163019
E-Mail: info@ahk.bg / Internet: <http://bulgarien.ahk.de>
Beschluss Nr. 1/12.03.2004 des Sofioter Stadtgerichts,
Firmenakte Nr. 824/2004

Германско-Българска индустриално-търговска камара
ул. Фредерик Жолио Кюри 25 А
1113 София, България
Тел.: (00359 2) 8163010 / Факс: (00359 2) 8163019
E-Mail: info@ahk.bg / интернет: <http://bulgarien.ahk.de>
Решение № 1/12.03.2004 г. на Софийски градски съд,
фирмено дело № 824/2004 г

ДО

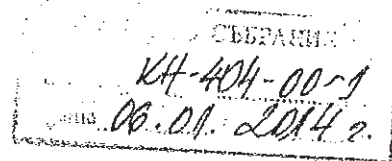
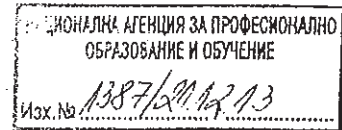
ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НА ВАШ № ИЗХ. № КН-353-09-71/03.12.2013 Г.

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, № 354-01-76, внесен от Милена Дамянова и група народни представители на 12.11.2013 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, №354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г.

УВАЖАЕМА ПРОФЕСОР ДОБРЕВА,

Националната агенция за професионално образование и обучение чрез своето становище по двата законопроекта изразява мнение по текстовете свързани пряко с дейността и статута си.

I. Текстовете, които подкрепяме от законопроектите са:

1. Подкрепяме принципно въвеждане на система за „валидиране на професионални знания, умения и компетентности“, защото смятаме, че гражданите трябва да имат сертификат за компетентностите, които притежават независимо по какъв начин, кога и къде са придобити. Това улеснява реализацията им на пазара на труда, мобилността, подпомага социалното включване и осигурява възможност за повишаване на квалификацията.
2. Подкрепяме текстовете предложен във връзка с осигуряване на качество на професионалното образование и обучение, защото чрез провеждане на качествено обучение се гарантира конституционно право на гражданите, дава се възможност за по-добра реализация на пазара на труда и се осигурява

съответствие с потребностите на бизнеса. Въвеждането и поддържането на системи за качество както на национално ниво, така и на ниво обучаваща институция следва да допринесе за увеличаване на прозрачността и последователността на политиката в областта на развитието на ПОО, да насърчи взаимното доверие както между заинтересованите страни в България и в чужбина, да улесни мобилността на работниците и учащите и самия процес на учене през целия живот.

3. Подкрепяме текста, отнасящ се до въвеждане на „защитени професии“, както и приемането им да става с акт на Министерския съвет, защото това осигурява възможност за развитие на икономически отрасли и услуги, приоритетни за развитието на страната и не толкова привлекателни за обучаваните.
4. Подкрепяме текста в чл. 6 (М. Дамянова), Списъкът на професиите за професионално образование и обучение да се разработва, изменя и допълва по предложение на председателя на НАПОО при условия и по ред, определени в Наредба на министъра на образованието и науката. Приемаме разработване на Наредба и предлагаме да се представя професионален профил (не ДООИ) с описание на резултатите, които трябва да се постигнат чрез знания, умения и компетентности в съответствие с НКР.
5. Приемаме предложението текст в чл. 8 за въвеждане на Национална квалификационна рамка (В. Богданова), защото чрез въвеждането на Националната квалификационна рамка ще се осигури прозрачност на придобиваните в България квалификации с тези в другите европейски държави.
6. Подкрепяме предложената промяна в чл. 28 (В. Богданова) за въвеждане на модулен принцип на обучение, защото това осигурява гъвкавост на предлаганото обучение и защото в системата на центровете за професионално обучение този термин е въведен и съществува, но не са създадени ясно регламентирани правила. Въвеждането на модулен принцип на обучение би създавало предпоставка за съпоставимост на професионалните квалификации, придобивани в системата на професионалното образование с тези придобивани в системата на обучението на възрастни.
7. Подкрепяме предложената промяна в чл. 38, (М. Дамянова), относно възможността за получаване на Европейско приложение, защото това осигурява прозрачност на придобитите компетентности и възможност за трансфер на знания и умения на европейско ниво на българските граждани и

защото това е практика в България по Програма „Учене през целия живот“, но няма законово уредена регламентация.

8. Подкрепяме предложената промяна в чл. 42, (В. Богданова), относно създаване и поддържане на регистър на издадените документи за придобита квалификация от Центровете за професионално обучение, като предлагаме да се добави текст, че това може да се осъществи чрез Информационната система на НАПОО. Бързото развитие на техниката и технологиите неминуемо налага тази промяна, а и това ще осигури възможност за бърз достъп до базата данни на НАПОО по отношение на придобитата от лицата професионална квалификация на представителите на браншовите организации и работодателите.
9. Подкрепяме текста на чл. 47, т. 5 (от двата законопроекта), отнасящ се до приемането на критерии за издаване на лицензия по чл. 49а като функция на управителния съвет на НАПОО. Приемането на тази разпоредба практически осигурява прилагането на трипартитния подход, където социалните партньори вземат активно участие в разработването и прилагането на политиката за поощряване на заетостта, включително на активните мерки на пазара на труда – обучение и консултиране и инициативите, отнасящи се до ученето през целия живот.
10. Подкрепяме предложената промяна чл. 50 (от двата законопроекта), която осигурява пълна прозрачност на осъществяваните от НАПОО дейности, тъй като това ще даде достъп на гражданите да ползват услугите чрез интернет пространството, предоставяни от Агенцията.
11. Подкрепяме разширяването на функциите и възможността за по-широко участие на браншовите организации в процеса на ПОО, предложени в чл. 51, чл. 52, чл. 53, чл.54, чл.56 и чл. 56а (от двата законопроекта). Общите усилия на социалните партньори ще гарантират осигуряване условия за качествено професионално образование и обучение.

II. Предлагам:

1. Да отпадне конкретизирането на текста (М. Дамянова) за законово определяне структурата на ДООИ, тъй като това е динамичен процес и би довело до трудности във връзка с последващи нормативни ограничения.
2. Промяна в текста на чл. 49а (М. Дамянова), уреждащ възможността за подновяване на лицензирането на 5 години, като предлагаме центровете за професионално обучение да бъдат задължени да представят в НАПОО

актуализирани учебни планове и програми в рамките на 2 месеца преди започване на съответния курс на обучение по дадена професия. Актуализираните учебни програми да се подават през Информационната система на НАПОО, а курсовете да започват след получено одобрение.

Приемаме направените в допълнителните разпоредби легални определения на ползваните в Проекта за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение термини, защото настоящата терминология е остаряла и не отговаря на развитието на съвременните политики и европейските инструменти. Предлагаме законово да се даде възможност, министърът на образованието и науката да организира тестването и експериментирането на иновативни подходи в професионалното образование и обучение, като например: изграждане на структури концентриращи в себе си материална база подпомагаща придобиването на нови знания и умения за определен бранш; въвеждането на нови форми на обучения по професии с по-голяма практическа насоченост; изграждане на центрове за обучения на възрастни на основата на професионални гимназии със затихващи функции. В резултат на подобно тестване и задължително дискутиране могат да се направят и предложения за обективни нормативни промени, въвеждането на които на този етап може да се окаже прибързано и с неизяснени последици.

Във връзка с осигуряването на качество на професионалното образование и обучение предлагам да стартира дискусия по отношение на въвеждането на програмна акредитация на лицензираните институции, тъй като безсрочната лицензия и недостатъчния финансов и човешки ресурс не способстват за неговото постигане. В резултат на проучване и анализ на настоящата ситуация би могло да се предприемат и следващи законодателни промени.

С уважение,

ЕМИЛИЯНА ДИМИТРОВА

Председател на НАПОО

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№. 0101-174
.....
14.01..... 2014 г.

ДО

ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

На Ваш № КН-353-09-70/03.12.2013 г.

КН-403-07-2
14.01.2014 г.

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: *Законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г.*

УВАЖАЕМА ПРОФЕСОР ДОБРЕВА,

Министерството на образованието и науката подкрепя принципно представения законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г. Чрез предлаганите изменения и допълнения до голяма степен ще се постигне заложената основна цел в законопроекта – системата на професионално образование и обучение да отговори на нуждите както на пазара на труда, така и на потребностите на хората за пълноценна реализация и социално включване. С цел постигане на последователна законодателна логика и систематика на нормите, уреждащи динамичните обществени отношения в тази област, предлагаме разпоредбите в законопроекта да се прецизират в следните насоки:

1. На първо място, с цел преодоляване на терминологичната неточност в нормите, с които се въвежда системата на валидирането, е необходимо да се прецизира дадената нова редакция на понятието „професионална квалификация”, тъй като същото по съдържание припокрива даденото определение в т. 6б на понятието „професионални компетентности”.

Затова предлагаме нова редакция на т. 5, която напълно съответства на института на валидирането:

„5. „Професионална квалификация” е официално признатата съвкупност от професионални компетентности, необходими за упражняване на професия или на част от нея.”

С чл. 5, ал. 4 се въвежда понятието „валидиране на професионални знания, умения и компетентности” като част от системата на професионалното образование и обучение (ПОО). Съществен елемент от това понятие е начинът, по който са придобити тези знания, умения и компетентности (неформално обучение и самостоятелно учене), за да може да бъдат разграничени от придобитите такива в училище (формално обучение). Ето защо предлагаме следната редакция:

„(4) Валидирането на професионални знания, умения и компетентности осигурява признаване на придобити знания и умения и/или професионални компетентности по професия или част от нея, получени чрез неформално обучение и самостоятелно учене, с цел достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация и улесняване на достъпа до пазара на труда.”

Прецизирайки понятието в тази насока, от една страна ще се проведе ясно разграничение между компонентите на системата на ПОО, а от друга - ще се преодолее напълно загубената връзка с новата редакция на чл. 40 между обучението по чл. 9, ал. 2 и 3 от ЗПОО и удостоверяването на професионална квалификация на лицата, обучавани извън системата на ПОО. В този смисъл е необходима и нова редакцията на чл. 9, ал. 4 от законопроекта, тъй като в момента същата е невярна и не кореспондира с установената от законодателя логика в предходните алинеи 2 и 3, които регламентират обучението за придобиване на професионална квалификация, осъществявано от институции извън системата на ПОО (неформалното обучение), както и чрез индивидуална подготовка (самостоятелно учене). Поради това несъответствие предлагаме следната редакция на разпоредбата:

„(4) Придобитите при условията и по реда на ал. 2 и 3 знания и умения и/или професионални компетентности се признават по реда на чл. 40.”

В чл. 40 от законопроекта валидирането е определено като оценяване и признаване на съответствието между придобити професионални знания, умения и компетентности, получени чрез неформално обучение и самостоятелно учене, и държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професия. Първо, тази редакция поставя въпросът каква е целта на оценяването, което ще предхожда етапа на полагане на изпит за признаване на съответствието между придобитите професионални знания, умения и компетентности и държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация

по професия. Второ, не става ясно при какви условия и ред ще се извършва оценяването на посоченото съответствие. И на трето място липсва норма, която да посочи какви са възможните изходи от етапа оценяване. Тези неизяснени въпроси на практика биха блокирали прилагането на тези разпоредби, които са ключовите норми за разграничаване на етапите в процеса на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене.

В чл. 40, ал. 3 е предвидено, че признаването на посоченото съответствие се установява с полагане на изпити. Тази терминология е некоректна, тъй като признаването на съответствие между придобитите и изискуемите компетентности е юридически акт с правни последици, който се предхожда от оценка и установяване на съответствието.

Не са уредени и правните последици от документите по чл. 40, ал. 4 – какви права ползват лицата, получили посочените документи за валидиране. Също така използваното в тази разпоредба ново понятие за действащата нормативна уредба „единици резултати от учене” налага да бъде въведено легално определение за него.

Предвидената в чл. 40, ал. 6 възможност институциите, извършващи валидиране, да определят размера на сумите, които ще заплащат лицата, следва да бъде прецизирана с оглед чл. 1 от Закона за държавните такси (ЗДТ). Независимо че в разпоредбата е използвана думата „суми” по своя характер това са държавни такси по смисъла на чл. 2, ал. 2 от ЗДТ когато се заплащат на бюджетни организации, каквито са държавните и общински институции от системата на ПОО. Поради това предлагаме размерът на сумите, които лицата ще заплащат на държавни и общински институции, да се определи с тарифа, одобрена от Министерския съвет. За останалите институции, правоимащи да извършват валидиране, може да се запази така предвидения в законопроекта ред за определяне на размера им.

2. Въвеждането на система за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение би следвало да се регламентира не само на ниво обучаваща институция, а да се развие и на национално и регионално равнище.

Относно предвидената в чл. 9а, ал. 4 наредба за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение намираме за целесъобразно и министърът на земеделието и храните, и министърът на културата да са органи по съгласуването ѝ, тъй като Министерството на земеделието и храните и Министерството на културата имат отношение към професионалното образование съответно в 76 професионални гимназии и в 21 училища по изкуства. Със следващата алинея (чл. 9а, ал. 5) се разширява обсеget на законовата делегация, като се предвижда допълнителна материя за уреждане в същата наредба. Тази разпоредба е неясна и налага да бъде прецизирана, за да може ясно и

недвусмислено да бъде очертан кръгът от обществени отношения, които следва да бъдат уредени в подзаконовия акт.

3. Предложената разпоредба на чл. 28, ал. 6 от законопроекта, отнасяща се до въвеждане на обучение по учебни предмети или модули за професионалното обучение, поставя въпросът защо не се предвижда обучение по модули и за професионално образование. Считаме, че следва да бъде предвидена сходна разпоредба и в чл. 27, който регламентира структурата и съдържанието на рамковите програми за професионално образование.

4. Във връзка с предвидените допълнения в чл. 42 считаме, че следва да отпаднат предложените функции и правомощия на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), свързани с разработване и утвърждаване на критерии за издаване на лицензии, тъй като предвиденото е в противоречие със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. В чл. 4, ал. 2 от посочения закон е предвидено, че всички изисквания, необходими за започването и за осъществяването на дадена стопанска дейност се уреждат със закон. С подзаконов нормативен акт, посочен в закон, тези изисквания могат да се конкретизират. Аналогична е и разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 1 във връзка с лицензионните режими. Нито председателят на НАПОО, нито Управителният съвет разполагат с правомощия за издаване на подзаконови нормативни актове, които да конкретизират изискванията (критериите) за издаване на съответните лицензии.

Също така изразяваме несъгласие с така предвидената нова функция за НАПОО да оказва методическо подпомагане на всички институции, извършващи валидиране на професионални знания, умения и компетентности. От разпоредбата на чл. 40, ал. 5 от законопроекта е видно, че в правоимащите институции да извършват валидиране са включени и училищата, посочени в чл. 9, ал. 1 и 2. Поради това правомощията на НАПОО следва да бъдат стеснени само до методическо подпомагане на централните за професионално обучение, а за останалите компетентни институции, извършващи валидиране, следва методически да бъдат подпомагани от Министерство на образованието и науката.

5. Необходимо е да се преосмисли съществуването на чл. 56а, с който се въвеждат функции на браншовите организации на работодателите, тъй като същите попадат в приложното поле на чл. 56 „Организации на работодателите”. Затова предлагаме предвидените нови функции в чл. 56а да бъдат допълнени към сега регламентиранияте функции в чл. 56 на организациите на работодателите. Подкрепяме предвидената функция в чл. 56а, т. 1 относно участието на организациите на работодателите в разработването и актуализирането на учебните планове и на учебните програми за професионална

подготовка в училищното професионално образование и обучение. При обединението на функциите от двете разпоредби (чл. 56 и 56а) следва да се има предвид, че в редакцията на чл. 56а, т. 4 е използван термина „наставници“, който не съответства на установената терминология в действащата нормативна уредба, регламентираща системата на професионалното образование и обучение.

6. От така формулираното определение в т. 13 на понятието „неформално обучение“ се изключват работодателите, тъй като в повечето случаи те нямат статут на институции. В този смисъл предлагаме от определението да отпаднат думите „от институции“, като по този начин ще се даде възможност за реализиране на неформално обучение и от работодатели.

7. Относно даденото определение в т. 16 на понятието „Защитена професия“ предлагаме да се конкретизира видът област (териториална, икономическа, професионална и т.н.), която е от значение за развитието на професията, с цел постигане на по-голяма яснота на легалната дефиниция.

8. Предвиденото изменение на чл. 17, т. 2 от Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (§ 26, т. 1, б. „б“ от законопроекта) е необходимо да се прецизира, тъй като от така предложената редакция следва, че учебният план за професионалната подготовка ще съдържа само наименованието на учебните предмети или модули без разпределението им по класове.

9. Съдържанието на § 28 има характер на преходна разпоредба с оглед чл. 34 от Указ № 883 от 1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове, поради което следва да се редактира наименованието на подразделението и да се направи систематична подредба съгласно съдържанието на параграфите в него. Също така наименованието на законопроекта е необходимо да се приведе в съответствие с чл. 49 от посочения указ, като се добавят изменения и допълнения на ЗПОО, направени с Държавен вестник бр. 66 от 2013 г., бр. 68 от 2013 г., и бр. 70 от 2013 г.

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
Министър на образованието и науката

СИНДИКАТ НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН КОМИТЕТ
SYNDICAT DES ENSEIGNANTS BULGARES

София 1000 ул. "Ген. Паренсов" N 11
Тел: 9 877-818 Факс: 9 881-794; 9 863-315
E-mail: sbu_centrala@abv.bg

11 Rue "Parensov" 1000 Sofia
tel: 9 877-818 fax: 9 881-794; 9 863-315
E-mail: sbu_centrala@abv.bg

СТ А Н О В И Щ Е

КН-329-00-6
09.12.2013 г.

НА СИНДИКАТ НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ
ПО ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (№ 354-01-88)

Синдикатът на българските учители подкрепя предложения законопроект като счита, че той отговаря на необходимостта от промени в системата на професионалното образование и обучение (ПОО), насочени към постигане на набелязаните приоритети в европейските и националните политики в областта на ПОО.

Основните моменти, върху които се акцентира в проекта са насочени към:

- въвеждането на система за валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и/или самостоятелно учене;
- въвеждането на система за осигуряване на качество на професионалното образование и обучение;
- изготвянето и утвърждаването на Списък със „защитени професии“;
- регламентирането на модулна организация на професионалното обучение;
- възможности за по-лесен достъп до общообразователна и професионална подготовка на нискограмотни лица над 16-годишна възраст.

Прави впечатление **отсъствието** на текстове, касаещи регламентирането на **дуалното обучение**, което така широко се дискутира в последно време и дори е залегнало сред приоритетите на сегашното Правителство.

Безспорно силен момент в законопроекта е **разширяването на функциите** на Националната агенция за професионално образование и обучение, на отговорните министерства, на общините и на социалните партньори по отношение на осигуряването на условия за реализиране на предлаганите промени.

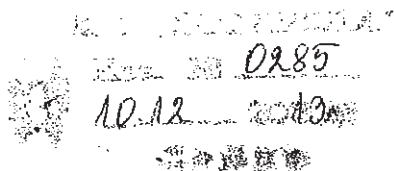
Отчитайки всичко положително в рамките на предложения законопроект, Синдикатът на българските учители смята, че в него биха могли да намерят място и текстове, отнасящи се до ангажменти и отговорности на МОН, отрасловите министерства и браншовите организации във връзка с подготовката на учители по професионално обучение и тяхната последваща квалификация, като гарант за постигане и поддържане на качество на професионалното образование и обучение.

Предлагаме като функция на синдикалните партньори (чл. 57 и чл. 58) също да се бъде дадена възможност за участие при изготвянето и актуализирането на Списъка на защитените от държавата професии.

Считаме, че с приемането на този законопроект биха се създали необходимите условия и инструменти за реализиране на целите и задачите по отношение на ПОО, заложи в проектите на Национална стратегия за учене през целия живот (2014-2020 г.), Концепция за развитие на професионалното образование и обучение в училищната система и Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020 г.), но намираме за необходимо **приоритетно**, преди него, да бъде приет новия Закон за училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д-К.Н. ЯНКА ТАКЕВА/

ДО
ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ПРОФЕСОР ДОБРЕВА,

КН-329-00-7
10.12.2013г.

Във връзка с Ваше писмо, изх.№КН-353-09-71/03.12.2013 г., относно внесени законопроекти за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, предоставям на Вашето внимание Становището на КТ „Подкрепа“:

СТАНОВИЩЕ НА КТ „ПОДКРЕПА“

1. Относно законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ЗИДЗПОО) № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители.

Законопроектът за изменение и допълнение на ЗПОО актуализира нормативните изисквания в контекста на общоевропейските образователни политики, като въвежда европейските инструменти, свързани с валидиране на компетентности, придобити по неформален или самостоятелен път, модулно обучение, основано на резултати от учене, обвързване на професионалните квалификации с Националната квалификационна рамка, въвеждане на система за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение.

Считаме, че е положителна концепцията, маркираща децентрализиране при определяне на защитени професии на областно ниво (чл.6а 1) и обвързването на степента на професионална квалификация с Националната квалификационна рамка (чл.8, алинея 6), както и предложеният нов член 9а, нормиращ системите за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение.

Независимо от предложените актуални концепции, в Законопроекта за изменение и допълнение на ЗПОО, считаме, че някои от текстовете стесняват възможностите на организациите и институциите, легитимирани за предоставяне на професионално образование и обучение, съгласно чл. 9. Стесняването на обхвата е налично в преложението за

ул. Ангел Кънчев 2, София 1000; централа 9893033 2, Angel Kanchev, str., 1000 Sofia, BULGARIA, phone (359 2) 987

изменение и допълнение на чл. 40, съгласно което, в ал. 5 „Право да извършват валидиране на професионални знания, умения и компетентности имат институциите по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2.“, са изключени като правоимащи легитимирани в чл. 9 институции, като по този начин неаргументирано се предполага невъзможността да осъществяват процес, който по своята същност не е по-сложен от процеса на предоставяне на професионално образование и обучение, в който са включени изброените в чл. 9 институции в сега действащия ЗПОО, и включително с непроменен текст в предложението за допълнение и изменение на ЗПОО, обект на настоящото становище. **Предлагаме следното изменение на чл. 40, ал. 5 в предложението за изменение и допълнение на ЗПОО: „Право да извършват валидиране на професионални знания, умения и компетентности имат институциите по чл. 9“**, както и в ал. 6 „За разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, направени от институциите по чл. 9, се заплащат суми в размер, определен от тези институции.“

2. Относно законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ЗИДЗПОО) № 354-01-76, внесен от Милена Дамянова и група народни представители.

Положителна е концепцията, регламентираща в рамките на обхвата на закона за изменение и допълнение на ЗПОО и професионалното ориентиране като същностен елемент при избора на подходяща професия и последваща реализация на пазара на труда. Концепцията обаче не е развита в необходимата степен, а само маркирана в чл. 4., без последователно да бъде детайлизирана в последващите предложения за промени и синхронизирано да бъде отразена в предложените промени на чл. 5, описващ същността на системата за професионално образование и обучение. Още повече, че предложението за разширение на текстовете на чл. 5 с включване на дуалното обучение – само по себе си положително, е представено чрез стеснено разбиране само в рамките на взаимоотношения работодател – професионална гимназия, при наличието на по-широк обхват на институции и организации, предоставящи професионално образование и обучение, съгласно действащия чл. 9. **Предлагаме текстът в предложението за промяна на чл. 5, ал. 4, т. 2 да бъде: „в институциите и организациите, предоставящи професионално образование и обучение, съгласно чл. 9“**, както и да се добави нова алинея, описваща професионалното ориентиране, като част от системата на професионалното образование и обучение. Относно ал. 6, представяща определение на валидирането като

процес и цел, предлагаме „информално учене“ да се смени със „самостоятелно учене“. Терминът „самостоятелно учене“ е придобил гражданственост чрез редица програмни, стратегически и проектни документи (Национална стратегия за УЦЖ 2008-2013, Проект за Национална стратегия за УЦЖ 2014-2020, Проект BG051PO001-4.3.03-0001 „Нова възможност за моето бъдеще“ , свързан с пилотното тестване на инструментариум за валидиране, Статистическите данни на НСИ за образование, обучение и УЦЖ и пр.) .

Предложението за изменение на чл. 9, ал 2, стеснява параметрите на институциите, имащи право да осъществяват професионално образование и обучение, като се представя акцентът само върху професионалните гимназии в контекста на дуалното обучение. Предлагаме да се запази съществуващият текст на чл. 9, ал. 2 в действащия ЗПОО, като се допълни с нова алинея 4: **Институциите по реда на чл. 9 имат право да осъществяват дуално обучение за придобиване на професионална квалификация или част от професионална квалификация въз основа на ясно регламентирани договорни условия за провеждането на теоретичното и практическото обучение. Съответната промяна на разширяване на обхвата на възможности за предоставяне на обучение чрез работа (дуално обучение) следва да се отрази и в предложеното изменение на чл.13, ал. 8; чл. 15 ал.3; чл.26 а, ал.1.**

Предложението за създаване на Центрове за нови знания, съгласно чл.18,т.8 и чл. 23 не е ясно аргументирано в мотивите към предложението за изменение и допълнение (представеното описание е общо, нефункционално и с необходимост от поясняване на необходимостта от подобно институционално изграждане. В мотивите е описано следното: „Създават се Центрове за нови знания. Те ще се обособят към браншовете, където ще се организира практическо обучение само по определени теми“.), като функцията на тези центрове, съгласно предложения текст в чл.23, е медиаторна за организиране на практическото обучение в професионалните гимназии и центрoвете за професионално обучение, което само по себе си е безпредметно при наличието на договори за осъществяване на практическо обучение, нормирани като в действащия ЗПОО, така и в предложение № 354-01-76, обект на настоящото становище и доказва недобра вътрешна съгласуваност на предложените текстове за допълнение и изменение. Считаме, че предложението за изменение на чл. 23 следва да опише правомощията на институции и организации, предоставящи актуални обучения на учителите в системата на професионалното образование и обучение, а предложеното изменение на чл. 23 с предложението за създаване на Центрове за нови знания с описаните в проект № 354-01-76 функции, да отпадне.

Предложението за изменение и допълнение на чл.40, ал. 5 стеснява правото на институциите и организациите, предоставящи професионално образование и обучение, да

ул. Ангел Кънчев 2, София 1000; централа 9893033 2, Angel Kanchev, str., 1000 Sofia, BULGARIA, phone (359 2) 987

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА

CONFEDERATION OF LABOUR

ПОДКРЕПА

PODKREPA

ЧЛЕН НА МКСП

ЧЛЕН НА ЕКП

MEMBER OF ECFT

MEMBER OF ETUC

извършват валидиране на професионални компетентности, съгласно предложения текст „
Право да извършват валидиране на професионални компетентности имат институциите по чл. 9,
ал. 1, т. 1 и 2.. Предлагаме разширяване на обхвата с всички легитимирани в чл. 9 на
действащия ЗПОО институции, като текстът се промени, както следва: „ Право да извършват
валидиране на професионални компетентности имат институциите, предоставящи
професионално образование и обучение, съгласно чл. 9”. Предложенията за допълнение и
изменение на чл. 56, 57 и 58 са нееднородни, като множеството функции, предписани на
браншовите организации на работодателяте, не са предоставени като възможност за
браншовите синдикални организации. Предлагаме следните промени: чл. 56, ал. 9 – да
отпадне (обосновка е дадена във връзка с чл.23); в чл. 57 да се добави ал. 6 участват в
обучение на учители, обучаващи и наставници; в чл. 58 да се добави ал. 7. участват в
обучение на учители, обучаващи и наставници.

06.12.2013

Гр.София

СУВАЖЕНИЕ,

Д-Р КОНСТАНТИН КРЕПЧЕР
ПРЕЗИДЕНТ
КТ „ПОДКРЕПА“

ул. Ангел Кънчев 2, София 1000; централа 9893033 2, Angel Kanchev, str., 1000 Sofia, BULGARIA, phone (359 2) 987

Президент: 980 77 66; 988 34 05; fax (359 2) 981 29 28;

e-mail president@podkrepa.org;

www.podkrepa.org

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 03, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изм. №: *12-172*

14.12.2013

ДО

ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ
42^{ро} НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КН-353-09-70 от 03.12.2013 г.

КН-303-14-4
14.12.2013

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение № 345-01-76, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДОБРЕВА,

Министерство на труда и социалната политика, в рамките на своите компетентности, подкрепя предоставения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение № 345-01-76, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г., със следните бележки:

1. Навсякъде в проектозакона израза „валидиране на професионални знания, умения и компетентности“, да се замени с „валидиране на знания и умения по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение“.

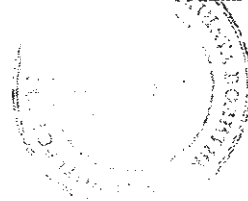
Съгласно определението, дадено в Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот, „компетентност“ означава доказана способност за използване на знания, умения и личностни, социални и/или методологични дадености. В тази връзка, дефинирането на компетентностите, като доказани знания, умения и дадености противоречи на определението за валидиране, което смислово съдържа доказване на знания и умения. Също така, предлагаме думата „професионални“ да отпадне, тъй като считаме, че за придобиване на квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение са необходими както професионални знания и умения, така и базови знания и умения.

2. В § 11, чл. 40, ал. 5 накрая да се добави пояснение, което да указва, че институциите имат право да извършват валидиране по съответните професии, по които имат право да обучават.

3. В § 11, чл. 40, ал. 6 предлагаме да се въведе тарифа за определяне на размера на съответните суми.
4. В § 23, чл. 59, ал. 8 да се прецизира смисъла на „допълнителни средства“.
5. В § 24, т. 16 да се прецизира смисъла на „съответната област“ и „доказана потребност“.

ЗАМЕСТНИК-МИНИС

РОСИЦА ЯНКОВА

Изх. № 02-00-68

Дата: 14.12.2013 г.

КН-316-01-4
16.12.2013 г.

ДО
ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА
ДО
Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
42-ро НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Копие

ДО
ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

ОТНОСНО: Становище по внесените законопроекти за изменение и допълнение на ЗПОО

**УВАЖАЕМА ПРОФ. ДОБРЕВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НИНОВА,**

Представяме Ви становището на Българската стопанска камара – съюз на българския бизнес (БСК) по внесените от народни представители от ГЕРБ и от Коалиция за България законопроекти за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение.

БСК е на мнение, че професионалното образование и обучение (ПОО) е част от цялостната образователната система в България. Водещо място в системата има Законът за народната просвета, т.е. законът, който регламентира рамката и основните политики на образованието.

В тази връзка считаме, че съществени промени в ЗПОО е редно да се приемат едва след приемане на основния закон. В противен случай рискуваме да се получи противоречие между приетите сега промени и регламентите на по-общия закон.

Мнението ни е, че предложените промени в ЗПОО решават временно неотложни проблеми, но не и проблемите за системата на ПОО като цяло. Съществуващият закон за ПОО регламентира системата за професионално образование и обучение в съответствие с потребностите на икономическото развитие в периода на преход към пазарна икономика. Философията на закона и основните регламенти изиграха положителна роля в подготовката на кадри за прехода от регулирана икономика към пазарно стопанство. Законът създаде система за професионално образование и обучение, която натрупа опит, създаде положителни практики, които безспорно трябва да се отчетат и използват при създаването на новите политики в професионалното образование и обучение.

За да отговори на новите изисквания за качество, адаптивност и ефективност на работната сила, системата за професионално образование и обучение не може да продължи да функционира в рамките на съществуващия закон. В нашето развитие настъпиха кардинални промени, в резултат на това, че страната стана член на Европейския съюз, икономическите процеси се развиват в условията на пазарно стопанство, потребностите на икономиката от човешки ресурси претърпяха коренни промени.

От една страна определени политики и подходи в ЗПОО вече не са актуални и не отговарят на новите обществени потребности, от друга - в рамките на Европейския съюз се оформят нови, общи политики в сферата на професионалното образование и обучение, които изискват съответни мерки у нас. Заедно с това през изминалите години в системата за професионално образование и обучение се натрупа значителен опит, който генерира нови практики и политики, които показваха своята ефективност и очакват законова основа за прилагане в системата.

Сега са от изключителна важност и излизат на преден план проблемите, свързани с качеството на ПОО и съответствието му с потребностите на бизнеса, възможностите за валидиране на компетенции, придобити чрез неформално и информално учене, системата от кредити и подобряване на възможностите за проходимост в образователната система и формите за учене през целия живот, дуалното обучение като възможност за придобиване на професия и квалификация в реална работна среда.

Предлагаме съществени промени в ЗПОО да се обсъждат едва след приемане на новия закон за народната просвета. Това ще създаде синхрон и последователност между различните образователни степени и професионалното образование. Независимо от нормативния подход предлагаме да се обмисли възможността за създаване на нов Закон за професионалното образование и обучение, който да регламентира новите политики в системата на професионалното образование и обучение в съответствие с обществените потребности. За да се осъществи цялостна връзка между различните елементи на образователната система в България, може би, е уместно да се помисли за

рамков нормативен документ (кодекс на образованието), който да очертава основните политики, принципи и перспективи в развитието на образователната система.

Считаме, че валидирането на неформално и информално придобити знания, умения и компетенции е по-широк процес. Той обхваща професионални и ключови компетенции, които във формалното образование се усвояват както в професионалното, така и във висшето образование, и в обучението. В тази връзка предлагаме да се помисли за отделен закон за валидирането.

Считаме, че на този етап няма готовност за въвеждане на дуално обучение в системата на професионалното образование. Необходима е ясна концепция и прецизно изготвени процедури, които да бъдат публично обсъдени.

1. Предложения с принципен характер

Дуалната система е преди всичко работа, допълнена с обучение, а не обратното. За да се въведе тази система е необходимо да се пристъпи към промяна на множество нормативни актове, в т.ч. и на Кодекса на труда. Изключително важни са механизмите на финансиране, както и правата и отговорностите на страните в този процес и това не може да се постигне само с изменения и допълнения в Закона за професионалното образование и обучение.

- 1.1. В двата предложени проекта за закони няма съществени различия по основните въпроси: валидиране, качество на професионалното образование и обучение. В проекта на КБ не са предвидени текстове за дуално обучение и кредитна система. **Предлагаме изработване на вариант на закона, обединяващ елементи и от двата законопроекта.**
- 1.2. Националната квалификационна рамка не присъства в текстовете на проектите за изменение и допълнение на закона. Предлагаме към ал.3 на чл.1, след Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план и с държавните образователни изисквания, да се добави „и Националната квалификационна рамка“.
- 1.3. Предлагаме понятието „професионално ориентиране“ в чл.4, да се замени с „професионално и кариерно ориентиране“.
- 1.4. И двата законопроекта визират качеството на професионалното образование и обучение. Но и в двата законопроекта се пропуска обратната връзка за качеството на практическата реализация на завършилите специалисти. Предлагаме в регламентирането на вътрешните системи за осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение, да бъде заложено изискването за създаване на устойчива обратна връзка (получаване на информация) за качеството на реализация на завършилите специалисти.
- 1.5. **Предлагаме** към чл. 13 на законопроектите да се добави нова алинея (1) със следното съдържание: „Държавните образователни стандарти за професионално образование и обучение се подготвят в съответствие с

професионалните стандарти и секторните квалификационни рамки, разработени и приети от социалните партньори.

1.6. Предлагаме следното допълнение към текста на чл.6 в законопроектите:

Списъкът на професиите за професионално образование и обучение да се актуализира един път годишно, по предложение на отрасловите министерства, организациите на работодателите, на работниците и служителите.

Списъкът на професиите за професионално образование и обучение да се обнародва в Държавен вестник.

1.7. Предлагаме следните формулировки на съдържанието на основни понятия към двата законопроекта:

Понятия:

Професионални стандарти

Професионалните стандарти определят измерими резултати на представянето, което се очаква да достигне човек, заемаш конкретна длъжност. Те идентифицират и групират задачите на длъжността и описват знанията, уменията, компетентностите и поведението, необходими за тяхното успешно изпълнение. Професионалните стандарти са инструмент за дефиниране на работните роли и за оценка на трудовото представяне на конкретно работно място. Те са базов компонент в разработването на образователните стандарти и квалификационните планове и програми. Професионалните стандарти изпълняват свързваща функция между квалификациите и изискванията на пазара на труда.

Секторна квалификационна рамка

Отразява динамиката в развитието на знанията, уменията и компетентностите в сектора (бранша), продиктувани от реалните потребности на пазара на труда. Секторната квалификационна рамка идентифицира „ядрото“ от специфични компетентности (резултати от учене) и подпомага предоставянето на обучение и квалификации, адаптирани към специфичните потребности на сектора (бранша). Рамката подпомага идентифицирането на потребности от нови квалификации и нови знания, умения и компетентности, които да бъдат включени в профила на съответните професии/специалности. Секторните квалификационни рамки са насочени към постигане на по-ясно съотнасяне на специфичните за сектора квалификации с Националната квалификационна рамка, респективно с ЕКР.

2. Становище по предложенията на ГЕРБ

Основни теми в проекта на ГЕРБ са валидиране, дуално обучение, кредитна система, качество на ПОО.

2.1. На този етап одкреляме предложението текст в чл. 5, който узаконява валидирането като част от системата на професионалното образование и обучение. В редица случаи валидирането ще се съчетава с допълнително

обучение и има логика да бъде част от ПОО. Това ще предаде завършен вид на системата за ПОО.

- 2.2. За регламентирания в чл. 23 Центрове за нови знания не е ясно какво е мястото им в системата за ПОО и връзката им с другите институции в системата. Идеята за модерна база за практическо обучение е добра.
- 2.3. Чл. 49 а, ал. 2, т. 2 думата „материални“ е заменена със „собствена материална база“. Предлагаме този текст да отпадне и да остане старият: ресурсно осигуряване - материални и човешки ресурси, с които се гарантира качествено провеждане на професионалното обучение и/или информиране и професионално ориентиране. Новият текст дава възможност за нееднозначни тълкувания на „собствена материална база“.
- 2.4. Чл. 49 а, алинея 6

Категорично сме против това, да се подновяват лицензиите през определен период от време. Това са допълнителни административни и лицензионни тежести, които не са в унисон с политиките на Европейския съюз.

Предлагаме да се въведе в употреба термина „Държавни образователни стандарти“ (ДОС). Необходим е регламент, гарантиращ промени и актуализации в ДОС.

Предлагаме Центровете за професионално обучение да актуализират учебните си програми, по специалности, за които планират провеждане на обученията и ги регистрират в системата на НАПОО най-късно до 20 дни преди старта на обучението. Това се извършва най-малко един път на две години. Актуализацията се извършва в съответствие с ДОС и иновациите в икономическия сектор, за който се подготвят съответните специалисти.

- 2.5. Чл. 56 предлагаме да бъде: Национално представителните организации на работодателите.
- 2.6. В Чл. 56а формулировката „браншовите/отрасловите организации на работодателите“ не носи достатъчно информация кои точно са браншовите организации. Предлагаме да се запише: „Браншови/отраслови организации на работодателите, членуващи в национално представителните организации.“ Предлагаме текста в т.1 на чл.56а да бъде: „1. разработват и приемат професионални стандарти и участват в разработването и актуализирането на учебните планове и на учебните програми за професионалната подготовка в училищното професионално образование и обучение;“
- 2.7. В допълнителните разпоредби определението за професионални компетенции не е точно. Предлагаме да се прецизира в съответствие с определенията, приети в Европейския съюз.

4. Становище по предложенията на КБ

Основни теми в проекта на КБ са валидиране и качество на ПОО.

- 4.1. В Чл. 56а формулировката „браншовите/отрасловите организации на работодателите“ не носи достатъчно информация кои точно са браншовите организации. Предлагаме да се запише: „**Браншови/отраслови организации на работодателите, членуващи в национално представителните организации.**“ Предлагаме текста в т.1 на чл.56а да бъде: „1. разработват и приемат професионални стандарти и участват в разработването и актуализирането на учебните планове и на учебните програми за професионалната подготовка в училищното професионално образование и обучение;“
- 4.2. Необходимо е въвеждане на коректната форма на терминология по отношение на третата форма на образование - информалното. С настоящата формулировка на третата форма на образование като „самостоятелно учене“ се ограничава правото на гражданите чрез **въвеждането им в заблуждение**. Същността на информалното учене, като усвояване на знания, умения и компетенции в ежедневието процес на живеене, включително и чрез хобито си, е коренно различно от процеса на самостоятелно учене или самоподготовка като част от формалното и неформалното образование. Неорганизираното, неструктурираното и несистематизирано натрупване на знания, умения и навици в процеса на живеене всъщност дава възможност на хората да валидират и сертифицират тези знания и умения, получени във всякакъв контекст чрез информалното учене. Официално становище, получено в БСК от Института по български език към БАН по отношение на ползваната терминология, подкрепя предложението.

Убедени сме, че народните представители от ръководените от Вас парламентарни комисии ще разгледат с нужното внимание направените предложения и ще ги припознаят при внасянето на предложения по законопроектите между първо и второ четене.

С уважение,

Изпълнителен вице

дождар данев

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Изх. № *02-02-204*
10.12.13

КН-303-12-3
14-12-2013г.

ДО

ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА

ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

на 42-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш изх. № КН-354-09-70/3.12.2013г.

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 3.12.2013 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДОБРЕВА,

Във връзка с постъпило в Министерството на регионалното развитие Ваше писмо с вх. № 02-02-204/6.12.2013 г. относно изразяване на становище по законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, № 354-01-88, внесен от Валентина Богданова и група народни представители на 3.12.2013 г., бих искала да Ви уведомя за следното:

С предложените промени в Закона за професионалното образование и обучение вносителите са посочили, че се цели промяна на системата на професионално образование и обучение, която да отговори на нуждите, както на пазара на труда, така и на потребностите на хората за пълноценна реализация и социално включване. Във връзка с осъществяването на тази обществена потребност, промените са в следните основни направления: въвеждане на система за осигуряване на качество в

професионалното образование и обучение; въвеждане на система за валидиране, която включва идентифициране и признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности; национална квалификационна рамка; гъвкава система за професионално образование и обучение; защитени професии; улесняване на достъпа до образование и до професионално обучение.

Предвид изложеното, регламентираните със законопроекта правоотношения са извън функционалната компетентност на Министерството на регионалното развитие.

МИНИСТЪР:

ДЕСИСЛАВА ГЕРЗИЕВА

**КОНФЕДЕРАЦИЯ
НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ
В БЪЛГАРИЯ**

София 1040
пл. "Македония" 1
факс: 988 59 69
e-mail: knsb@knsb-bg.org
www.knsb-bg.org

№ 02-01-37

12.12. 2013 г.

КН-329-10-9
15.12. 2013 г.

ДО

ПРОФ. ВАНЯ ДОБРЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

И НАУКАТА

КЪМ 42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение № 354-01-88

Уважаема проф. Добрева,

В отговор на Ваше писмо № КН-353-09-71/3.12.2013 г. Конфедерацията на независимите синдикати в България изразява удовлетворение, че след многократно настояване за необходимостта, се стигна до обсъждане на предложения за изменение и допълнение в Закона за професионалното образование и обучение по отношение на:

1. Въвеждане на **система за валидиране** на професионалните знания, умения и компетентности по професия или част от нея, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене и/или чрез практически опит, в т.ч. на работното място, с цел достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация и улесняване на достъпа до пазара на труда (чл. 40 от ЗПОО и свързаните с него) и предложените конкретни текстове в законопроект № 354-01-88.

Бихме желали за обърнем внимание по отношение на уеднаквяване на българската с европейската терминология. В преобладаващия брой европейски държави се използва терминът „**информално**“ учене, който е по-широк от „самостоятелно“ учене.

Настояваме разширените възможности на социалните партньори (чл. 56а и следващите) да обхванат и **браншовите организации на работниците и служителите**, които ще допринесат за повишаване на ангажираността на заетите, особено във връзка с обучението на работното място, в т.ч. дуалното обучение.

В чл. 40, ал. 6 и ал. 7 предлагаме редакция:

(6) За разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на **професионалните компетентности** (вместо опита) на лицата, както и за провеждане на изпитите за **признаване** (вместо придобиване) на професионална квалификация...

(7) Сумите по ал. 6 не се събират, когато дейностите се финансират със средства по програми и проекти, **съфинансирани** със средства от европейските структурни фондове.

2. КНСБ счита, че въвеждане на система от за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение с единни критерии, включени в Наредбата на министъра на образованието и науката, съгласувана с министъра на труда и социалната политика и министъра на икономиката и енергетиката и отразени в Държавните образователни изисквания ще допринесе за съществена положителна промяна на мястото и ролята на системата за професионално образование и обучение за стабилизиране на ситуацията на пазара на труда.

Приветстваме предложените промени за разширяване на възможностите за придобиване на задължителната и избираемата професионална подготовка чрез обучение по учебни предмети или **модули**.

Подходящи са записите, свързани с нови на функции на **НАПОО**, работеща на трипартитен принцип.

3. Уместно е в изготвянето и актуализирането на **Списъка на „защитените професии“** да бъдат включени **представители на организациите на работниците и служителите**, които най-добре познават предизвикателствата.

4. Във връзка с улесняване на достъпа до образование и до професионално обучение на лица над 16-годишна възраст КНСБ предлага да се допълни:

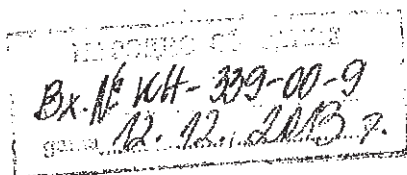
Въвеждане на механизми за улесняване и разширяване на достъпа до професионално образование и обучение като: Национален и секторни фондове за професионална квалификация; индивидуалните сметки за обучение; двустранни споразумения за публично-частни партньорства.

С УВАЖЕНИЕ:

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА КНСБ

2013 – Европейска година на гражданите

Изх. № 076/12.12..2013 г.

ДО
КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА
ДО
КОМИСИЯ ПО ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
ДО
ВНОСИТЕЛИТЕ НА
ЗИД НА ЗПОО
ДО
ДИРЕКЦИЯ “ЗАКОНОДАТЕЛНА
ДЕЙНОСТ И ЕВРОПЕЙСКО
ПРАВО”
42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Копие
ДО
МИНИСТЕРСТВО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Относно: Синхронизиране на българската нормативна уредба в сферата на образованието с европейските норми в ЗИД на ЗПОО

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Фондация «Институт за информални иновации» (ИИИ), която е некорпоративно юридическо лице за осъществяване на дейност в обществена полза, провежда научноизследователска и приложна дейност за повишаване на интереса към образованието и обучението през целия живот чрез трите “основни категории образователна дейност” - формално, неформално и информално образование, съгласно европейската терминология.

Важна част от нашата дейност е подпомагане на представителите на изпълнителната и на законодателната власт, на социалните партньори и на структурите на гражданското общество за усъвършенстването на нормативната база на Република България като пълноправен член на Европейския съюз (ЕС).

Актуалният повод за настоящото становище са внесените в 42-то Народно събрание два законопроекта за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение.

Те поставят един съществен проблем, който изискват политическо, а не експертно-административно решение.

Ще синхронизираме ли българската нормативна уредба в сферата на образованието с европейските норми?

Във второ становище на Института за български език (ИБЕ) към БАН от 2013 г., поискано по време на Служебното правителство от ръководителя на работната група за разработване на

Фондация „Институт за информални иновации“ (ИИИ)

“Institute of Informal Innovation” Foundation (III) 1
Учредена на 18.08.2010 г. в гр. София, ф. д. № 542/2010 на СГС - Решение № 1 от 14.09.2010 г., Удостоверение от 31.03.2011 г.
Вписана в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественнополезна дейност № 20110112001

Булстат (ЕИК) 175965090, адрес на управление: София, ж. к. Христо Смирненски бл. 18, вх. Е, ап. 144

Адрес за кореспонденция: София 1574, ж. к. Слатина, Поща 74, ПК 2, тел./факс: 480 35 47, www.iii-bg.org, e-mail: iii@iii-bg.org

Телефон за бърза връзка с председателя на Настоятелството – 0888 99 09 21

НСУЦЖ г-жа Валентина Дейкова, се казва: «От всички разгледани славянски и неславянски езици само при гореспоменатите случаи (в български, полски и словенски) е намерено различно решение за назоваване на *informal learning*, вместо да се използва директно като материална заемка терминоелементът «информален».

В писмо до министъра на образованието и науката с вх. № 1105-185/05.09.2013 г., на което все още не сме получили отговор, Фондация «Институт за информални иновации» (ИИИ) пространно и национално отговорно представи научни, практически и политически аргументи защо не трябва да се превежда *informal learning*, а да бъде използвана материалната заемка «информално» учене. За тази употреба се позовахме и на първото становище на ИБЕ от 2010 г., поискано от Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес, което можем да предоставим.

В това първо становище се казва: «терминът *информално учене (образование)* е съотносителен на тези два термина (формално образование и неформално образование) и поради тази причина той е системен. Системността на термина *информално учене (образование)* е довод, който ни дава основание да препоръчаме неговото използване (вместо термина *самостоятелно учене*, който не притежава това качество) при положение, че другите два термина от същата група вече са утвърдени в нормативните документи.

Друг довод в полза на употребата на термина *информално учене (обучение)* е свързан с необходимостта от съобразяване с тенденцията към интернационализация на терминологията, особено на тази част от нея, която подлежи на хармонизиране с приетата в ЕС терминология.»

Държим да уточним, че не става дума за научен или терминологичен спор, а за политиката на държавата към информалното учене като неотделима част от «образователната триада» - формално, неформално и информално образование. Защото «информалното» учене е стратегически инструмент в сферата на образованието, който има съществено значение за:

- превенцията на отпадането от училище;
- достъпа до по-нататъшно професионално и висше образование и обучение;
- валидирането за придобиване на професионална квалификация;
- преквалификацията;
- захранването на пазара на труда с кадри със специфични знания, умения и компетенции;
- мобилността на работната сила;
- развитието на информалната педагогика (самостоятелна педагогика няма) като част от специалностите «социална педагогика», «специална педагогика» и «социална работа»;
- избягването на грешки в националните и международните статистически изследвания;
- премахването на затрудненията в превода от и на езиците на страните-членки на ЕС;
- улесняване на живата комуникация в ЕС.

Като страна-член на ЕС, България се намира в контекста на макролингвистична ситуация, в която съществува общ гръко-латински пласт на повечето европейски езици, поради което за законодателите и ползвателите на езика е по-важно да бъдем разпознаваеми в ЕС (заради наличието на над 26 официални документа, свързани с «информалното» образование), ползвайки без превод термина «информално» образование/учене, отколкото в носителя на езика, налагайки до 2011 г. и след м. май 2013 г. заблуждаващия превод «самостоятелно» учене, който дава погрешна представа за терминологичното значение.

В този смисъл би било политически по-правилно България да не бъде сред трите държави в ЕС с различно решение за назоваване на «*informal learning*», а да се присъедини към семейството на разбиращите се без превод, още повече че става въпрос не само за «*informal learning*», но и за «*informal education*». Стремехът за чистота на българския език не следва да деформира самия процес на европейска интеграция. Едно политическо решение ще изведе спора от полето на голата терминология в полето на улесняване на комуникацията в общото европейско семейство, за да ни е по-лесно да се разбираме.

С тази наша позиция в продължение на три години сме запознали председателите на пет парламентарни комисии в 41-то и 42-то Народно събрание (НС), Дирекция «Законодателна дейност и европейско право» на НС, министрите на образованието и науката проф. дин С. Игнатов, проф. Н. Фондация «Институт за информални иновации» (ИИИ)

«Institute of Informal Innovation» Foundation (III) 2
Учредена на 18.08.2010 г. в гр. София, ф. д. № 542/2010 на СГС - Решение № 1 от 14.09.2010 г., Удостоверение от 31.03.2011 г.
Вписана в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност № 20110112001
Булетат (ВИК) 175965090, адрес на управление: София, ж. к. Христо Смирненски бл. 18, вх. Е, ап. 144
Адрес за кореспонденция: София 1574, ж. к. Слатина, Поща 74, ПК 2, тел./факс: 480 35 47, www.iii-bg.org, e-mail: iii@iii-bg.org
Телефон за бърза връзка с председателя на Настоятелството – 0888 99 09 21

Милошев и проф. д-р Анелия Клисарова, шестима зам.-министри в МОМН, МОН и МТСП, четирима директори на дирекции в МОМН, МОН и МК, представители на социалните партньори (БСК и КНСБ), които са показали разбиране за важноста на поставения нормативен проблем и готовност за неговото въвеждане в съответните нормативни актове.

Познавайки проблема от достатъчно на брой източници на английски и руски език, **не препоръчваме търсене на превод на термина «информално образование/учене», а неговото заемане с цялото му богато съдържание** (Виж: енциклопедията за информално образование "infed" - *exploring the theory and practice of informal education, lifelong learning and social action* <http://www.infed.org/encyclopaedia.htm>; Национална социологическа енциклопедия).

Мотивите за нашето предложение произтичат още от дефиниции и основни положения в следните официални източници, извадки от които можем да предоставим по електронен път:

1. Доклад на Международната комисия за развитие на образованието към ЮНЕСКО, 1972 г.
2. Меморандум за непрекъснатото образование, Европейска комисия по образованието, Брюксел 2000 г.
3. Terminology of European education and training policy, 2004 г.
4. The European Qualifications Framework for Lifelong Learning, 2007 г.
5. Европейски насоки за валидиране на неформално и информално обучение на **CEDEFOP**, 2009 г.
6. COUNCIL RECOMMENDATION of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning.
7. Допълнителна научноизследователска аргументация.

За последните три години в българското езиково пространство се създадоха достатъчно научни изследвания за термина "информално образование", осъществиха се проекти за информално образование с европейско финансиране, а Google вече прави разлика между неформално и информално образование на български език. **Това не са пренебрежими факти, за да връщаме назад процеса по синхронизиране на българската нормативна уредба в сферата на образованието с европейските норми.**

Особен проблем ще възникне при валидирането на „самостоятелното“ учене, защото не е ясно какво всъщност ще валидираме - „самостоятелното учене“ като елемент на формалното и неформалното образование или автентичното „информално“ учене, което включва хобито, доброволството, културния живот, общуването в семейната, родовата или етажната общност, придобитите нови умения на работното място, екскурзиите и заниманията през свободното време, т. е. всичко, което формира нашата житейска опитност, която често придобиваме несамостоятелно. С други думи, самостоятелността не е характерна *Differentia specifica* (характерна особеност) на «информалното» учене.

Уверени сме, че народните представители ще вземат правилното политическо решение за използването на европейския термин „информално“ образование/учене законопроекта за ЗИД на ЗПОО, който ще приемат.

Увереността ни идва от активното използване на термина „информално“ образование/учене:

- От администрацията на МОМН в периода 2011-2013 г.
- Защитени дипломни работи на студенти от СУ «Св. Климент Охридски» (по данни от г-н Христо Монов).
- В анализите и предложенията за законодателни промени, осъществени по проекта на БСК "Разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила по браншове и региони" по ОП "Развитие на човешките ресурси".
- В публикациите по завършилия проект "Валидиране на умения и знания за подобряване на позициите на нискоквалифицираните служители на пазара на труда – ValidAid", осъществен от Институт за следдипломна квалификация при Университет за национално и световно стопанство (ИСК при УНСС) в партньорство с Европейски

център за качество ООД, Мултидисциплинарен институт за европейски изследвания Грац – Австрия, Университет за приложни науки Вилнюс – Литва, Център за бизнес и социални инициативи – Португалия, Висш институт по електроника Париж – Франция, Център за образование и обучение – Исландия, изпълнен в рамките на програма “Учене през целия живот”, финансирана от ЕС.

- При обучението в цялата страна от мултипликаторите на КНСБ по проекта на МОН “Нови възможности за моето бъдеще” по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-4.3.03 “Създаване на система за идентифициране и признаване на неформално придобити знания, умения и компетентности” на ОП “Развитие на човешките ресурси”.
- «Учене в движение за всички, по всяко време, навсякъде». Книга за информалното учене. Съвместен проект с: Paritätisches Bildungswerk LV NRW e. V. // Mobilй e. V. // New Bulgarian University // National Polytechnic Museum // OK Study Centre // SPEK - Finnish National Rescue Association // Glotta Nova - Centre for New Knowledge // MKL - Ljubljana City Library // GYKAMER University of Gaziantep - Research & Application Center for Women's Issues // KSAD - Association of Women's Issues // Асоцииран партньор: Schweizerischer Verband für Weiterbildung SVEB.
- Професионално ориентиране за тийнейджъри 59. Справочник. Фондация за гражданско образование “МОСТ България”. *Автори: К. Комнева, Е. Петкова, К. Тодорова, А. Михайло.* В изданието се разглеждат четири вида обучение – формално, неформално, информално и самостоятелно.
- Многобройните интервюта и публикации в медиите (БНР, БНТ, в. “Аз.Буки, в. “Учителско дело” и др.)
- Публикации в Научния електронен архив на НБУ, достъпни чрез Google наука.
- Специален сайт, посветен на информалното образование – www.iii-bg.org.
- В “Законопроект за предучилищното и училищното образование” на опозицията, който беше подготвян и обсъждан в продължение на две години с голям брой институции от системата на предучилищното и училищното образование в цялата страна.
- Сред участниците в образователната система, която отдавна познава термина “информално образование” от наши публикации в бр. 39 на електронното издание на Сиела “е-Обр@зов@ние” от м. ноември 2010 г., достигнало до 5 200 работни места в 2600 училища в цялата страна, и бр. 36 от 2010 г. на в. “Учителско дело”.

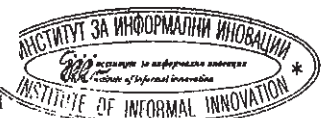
Искрено се надяваме, че всички тези факти няма да бъдат пренебрегнати от народните представители в интерес на европейското настояще на България.

Убедени сме, че и във Ваше лице ще намерим необходимото разбиране и аргументирана подкрепа за въвеждане на термина „информално” образование/учене в българската нормативна уредба с кратка и ясна дефиниция като „неинституционализирано, неорганизирано, несистематизирано и непреднамерено натрупване на компетентности в живота на човека”. Защото как ще се използва един термин от документите на ЕС на езика на страна-член решават институциите на самата държава, която следва да подпомогне процеса на интеграция, включително и на езиково ниво.

Изразяваме готовност за съдействие при изготвянето на конкретните текстове по ЗИД на ЗПОО.

С уважение,

Таня Желязкова – Тея
Доктор по теория на познанието
Председател на
Настоятелството на ИИИ

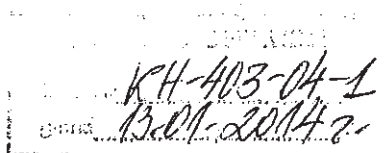
Фондация „Институт за информални иновации” (ИИИ)

“Institute of Informal Innovation” Foundation (III) 4
Учредена на 18.08.2010 г. в гр. София, ф. д. № 542/2010 на СГС - Решение № 1 от 14.09.2010 г., Удостоверение от 31.03.2011 г.
Вписана в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественнополезна дейност № 20110112001
Булстат (ЕИК) 175965090, адрес на управление: София, ж. к. Христо Смирненски бл. 18, вх. Е, ап. 144
Адрес за кореспонденция: София 1574, ж. к. Слатина, Поща 74, ПК 2, тел./факс: 480 35 47, www.iii-bg.org, e-mail: iii@iii-bg.org
Телефон за бърза връзка с председателя на Настоятелството – 0888 99 09 21

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието и храните

Изх. № 0201-223
13.01. 2014 г.

ДО
ПРОФ. ДФН ВАНЯ ДОБРЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
КЪМ 42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
На Ваш № КН-353-09-70 от 03.12.2013 г.

ОТНОСНО: Становище по проект за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, № 354-01-88, внесен от н.п. Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г.

УВАЖАЕМА ПРОФЕСОР ДОБРЕВА,

Министерството на земеделието и храните подкрепя законопроекта за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, внесен в 42-то Народно събрание от н.п. Валентина Богданова и група народни представители на 03.12.2013 г. под № 354-01-88, със следните предложения:

I. Относно дискусиите по въвеждането на т. нар. дуално обучение или обучение чрез работа:

Считаме, че е целесъобразно със Закона за професионалното образование и обучение да се регламентира възможност за пилотно/частично (само за някои

професионални училища, например за професионалните гимназии в областта на аграрния отрасъл) прилагане на дуалното обучение, като начин за тестване на подобна система, с оглед евентуалното ѝ постепенно въвеждане в професионалното образование на страната.

II. По отношение на „защитените професии“:

Подкрепяме въвеждането на понятието „защитена професия“ и регламентирането на списък на „защитени професии“, което ще създаде необходимите условия за организиране и провеждане на качествена професионална подготовка в училищното образование и ще осигури необходимите квалифицирани кадри на пазара на труда. С оглед постигане на по-голяма яснота по въпроса за ролята на държавните институции по отношение на прилагането на системата на „защитените професии“ от предложения в чл. 6а, ал. 2 на § 6 от проекта списък със защитените от държавата професии, предлагаме да се предвиди приемането на нормативен акт, с който да се регламентира редът и условията за прилагане на тази система. За целта, в предложениния текст на чл. 6а е необходимо да се добави ал. 4 със следния текст:

„(4) Редът и условията за прилагане на системата на „защитените професии“ се определя с наредба на Министерски съвет“.

В контекста на намеренията на екипа на Министерството на земеделието и храните за реформиране на системата на професионалното образование в областта на аграрния сектор, с оглед неговото бъдещо развитие като модерен, конкурентноспособен и осигуряващ стабилни доходи на населението сектор в икономиката на страната, професионалните гимназии в областта на земеделието, храните и горското стопанство следва да преминат изцяло на подчинение на Министерството на земеделието и храните. За целта е необходимо да се извърши изменение на разпоредбата на чл. 37, ал. 3 и ал. 8 от Закона за народната просвета, като се даде възможност на министъра на земеделието и храните да сключва и прекратява трудовите договори с директорите на държавните училища в системата на Министерството на земеделието и храните, както и да отменя техните административни актове, по примера на държавните спортни училища. Това ще даде възможност за по-тясно обвързване на отрасъла с реалните потребности от добре подготвени кадри за него.

В тази връзка, предлагаме в настоящия проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, в параграф 27 от Заключителните разпоредби да се предвиди изменение на чл. 37, ал. 3 и ал. 8 от Закона за народната просвета, както следва:

„§ 27. В Закона за народната просвета (Обн. ДВ, бр. 86 от 1991 г., изм. бр. 90 от 1996 г., бр. 36, бр. 124, бр.153 от 1998 г., бр. 67, бр. 68 от 1999 г., бр. 90, бр. 95 от 2002 г., бр. 29, бр. 71, бр. 86, бр. 114 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 28, бр. 94, бр. 103, бр. 105 от 2005 г., бр. 41, бр. 105 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 35, бр. 36, бр. 74 от 2009 г., бр. 50, бр. 78 от 2010 г., бр. 9,

бр. 23, бр. 99 от 2011 г., бр. 102 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 37 се правят следните допълнения:

а) в ал. 3 след думите „министърът на младежта и спорта“ се добавят думите „на държавните училища в областта на аграрния сектор – министърът на земеделието и храните“;

б) в ал. 8 след думите „от министъра на младежта и спорта“ се добавят думите „на държавните училища в областта на аграрния сектор – от министъра на земеделието и храните“.

2. Точка 1 на § 27 стават съответно т. 2 ”.

С уважение,

ПРОФ. ДОН ДИМИТЪР ГРЕКОВ
Министър на земеделието и храните

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Вх.№ 2481

дата 13.01.2014

ДО

Г-ЖА ВАНЯ ДОБРЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
ПРИ 42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**СТАНОВИЩЕ
НА
БЪЛГАРСКАТА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА**

Относно: *Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, сигн. № 534-01-76*

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, сигн. № 534-01-88

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДОБРЕВА,

Българска търговско-промишлена палата /БТПП/ принципно подкрепя и двата представени законопроекта.

Положителни са измененията в насока подобряване на връзката бизнес-образование, чрез засилване на ролята на работодателите и браншовите работодателски организации в процесите на организиране на учебната подготовка, придобиване и прилагане на професионалните знания и умения от трудещите се, с оглед постигане на по-голямо съответствие между изискванията на реалната икономика и условията на пазара на труда.

В допълнение, по предложените законопроекта БТПП представя следните бележки и предложения:

Общи бележки и предложения:

- Разширяването на функциите на браншовите/отрасловите организации на работодателите (с допълнение на сегашния чл. 56 и нов чл. 56а) е в съответствие с позицията на БТПП. За да се гарантира по-добре приложимостта на тези функции, предлагаме за всяка от тях да се предвиди изричен текст/референция за изпълнението им (а при необходимост и конкретен ред за това) на съответните систематични места в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) – в новия чл. 9а във връзка с участието на организациите в оценката на качеството на обучението, в чл. 13 във връзка с участието в изготвянето на учебните планове и програми, в чл. 31 във връзка с участието в осигуряването на учебната и производствената практика, в чл. 36 във връзка с участието в разработването на националните изпитни програми, в чл. 49 във връзка с участието в експертните комисии на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО), в новия чл. 6а във връзка с участието в изготвянето на списъка със защитените професии.

- С цел постигане в най-голяма степен на ползите от дуалното обучение, предлагаме във финансирането му да бъдат включени източниците по чл. 59, ал. 1 от ЗПОО и/или да се предвиди възможност за въвеждане на данъчни облекчения, финансови стимули и други мерки за облекчаване на финансовата тежест за страните, провеждащи дуално обучение.

- Предлагаме в ЗПОО изрично да се предвиди съгласуване с организациите на работодателите на актовете от значение за взаимодействието между бизнеса и професионалното образование и обучение, в това число: акта на МС относно критериите за определяне на защитените професии и списъка с тях (§6 от законопроект 354-01-76 и §6 от законопроект 354-01-88), наредбата за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (§9 от законопроект 354-01-76 и §9 от законопроект 354-01-88), правилника за организацията и дейността на центровете за нови знания (§15 от законопроект 354-01-76), наредбата за условията и реда за провеждане на обучение чрез работа (§17 от законопроект 354-01-76), актове, свързани с процеса на валидиране на професионални компетентности, и др.

По законопроект сигн. № 354-01-76:

по § 4 – Предлагаме вместо „обучение чрез работа (дуално обучение)“ да остане само изразът „обучение чрез работа“. Тази редакция е използвана и в обсъждания към момента в Народното събрание законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, сигн. № 354-01-68, където е предложена замяна на наименованието „договор за ученичество“ с „договор за обучение чрез работа“;

по § 6 – Предлагаме да бъде разписана дефиниция на понятието „защитена от държавата професия“;

по § 15 – В текста е добре да се уточни, че под „браншови организации“ се разбира само работодателски организации;

Считаме, че уредбата на центрoвете за нови знания следва да се допълни в самия закон с разпоредби относно статута на юридическите лица, източниците и начините за финансиране на дейността, роля на НАПОО и други институции по отношение на тези центрове.

Също така, предлагаме осъществяваното практическо обучение в центрoвете за нови знания да не се ограничава само до ученици и обучаеми от центрoвете за професионално обучение, а в центрoвете за нови знания да бъдат обучавани и други желаещи лица. В случай, че за това съществува пречка, в мотивите към законопроекта следва да се посочат причините за това.

Следва да се посочи и в каква форма ще се уреждат отношенията между страните във връзка с обучението (напр. чрез договор);

В изготвянето на правилника за организацията и дейността на центрoвете за нови знания следва да участват и браншовите организации, като партньори в тези центрове, което предлагаме изрично да се запише в законопроекта.

Виж също трети булет от Общите бележки;

по § 17 – виж бележките по § 4 и трети булет от Общите бележки;

по § 19 – Предлагаме да се дефинира понятието „обща професионална подготовка“;

по § 21 – За повече яснота и улеснение на желаещите да получат Европейско приложение, предлагаме да се направи препратка към съответните актове/разпоредби, регламентиращи условията и реда за получаването на Европейско приложение;

по § 22 – Предлагаме изрично да се посочи дали валидиране може да се извършва за всички професии;

Наред с това, следва да се уточни дали е възможно лице, натрупало част от единиците резултати от учене чрез формално обучение, да ги използва за целите на валидирането (което съгласно посочената дефиниция се извършва само за учене извън формалните способности);

по § 28 – Предлагаме да се предвиди задължение за НАПОО да публикува на интернет страницата си също и списъка на защитените от държавата професии;

по § 34 – имайки предвид, че центрoвете за нови знания се създават съвместно с браншови организации, в законопроекта следва изрично да се предвиди съответните организации не само да правят предложения за създаване на такива центровете, но и да участват в определянето на условията и реда за организацията и работата на тези

центрове, в това число в изготвянето на правилника за организацията и дейността на центровете за нови знания;

по § 37 – БТПП изразява несъгласие обучението чрез работа да се финансира само от работодателя, поради което предлагаме заличаване на ал.9 на чл. 59 от законопроекта. В тази връзка, виж втори булет от Общите бележки;

по § 38 – в т. 6 на пар. 1 посочените в дефиницията изисквания за проявяване на инициатива и за работа в екип се обхващат от израза „качествено упражняване на определена професия“, а също така не са приоритетни за всяка една професия. В този смисъл и с оглед невъзможността за изчерпателно изброяване на изискванията за всички професии, предлагаме думите „за проявяване на инициатива, за работа в екип и“ да отпаднат;

§ 40 – Предложеният текст следва да се преразгледа в контекста на законопроекта за изменение и допълнение на Кодекса на труда, сигн. 354-01-68;

По законопроект сигн. № 354-01-88:

по §11 – Предлагаме да се предвиди таксите във връзка с извършване на валидирането да се определят на разходопокривен принцип по единна тарифа на Министерски съвет /както е предложено в законопроект 354-01-76/, вместо валидиращите институции сами да определят размера на таксите;

по §13 – Виж бележките по § 28 на законопроект 354-01-76;

Също така, от текста на законопроекта не става ясно дали отпада досегашната т. 4 на ал. 2 на чл. 50 от ЗПОО, съгласно която НАПОО публикува на интернет страницата си лицензираните институции. Предлагаме тази разпоредба да се запази;

по §19 – Предлагаме текстът да се допълни във варианта на § 33 на законопроект 354-01-76;

по § 24 – Предлагаме дефиницията в т. 15 на пар. 1 да се допълни, както следва: „качеството на квалификациите по отношение на пазара на труда, икономическата среда и гражданското общество“.

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на УС на БТПП

Българска търговско-промишлена палата – становище по проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение